การวิเคราะห์จุดเน้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี

An Analysis of the Focal Points of Basic Education Curriculum of Republic of Korea

วรินทร บุญยิ่ง[1]

Varinthorn Boonying

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อคือ 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจุดเน้นของการพัฒนาประเทศ 2) เพื่อวิเคราะห์ระบบการศึกษา 3) เพื่อวิเคราะห์จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสังเคราะห์เอกสารและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า 1) นโยบายรัฐบาลเน้นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์อันเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคต โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในฐานะเป็นฐาน 2) ใช้ระบบการศึกษาที่มีฐานกว้างและการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความรู้ในวิชาหลัก ซึ่งบูรณาการเป็นสหวิทยาการ เพื่อให้มีทักษะที่สำคัญ เช่น ชีวิต/ทักษะอาชีพ มีทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ และทักษะด้านสื่อ สารสนเทศและเทคโนโลยี

คำสำคัญ : หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สาธารณรัฐเกาหลี

Abstract

This research aimed at: 1) analyzing current social, economic and political situations, these considered as the focal points of country development; 2) analyzing the educational systems and; 3) analyzing the basic education curriculums of Republic of Korea. The qualitative research, based on documentary analysis, and examined the contents validity by experts from the Office of the Basic Education Commission of Thailand. The findings were as follows: 1) the government policy statements on the human resource development for the future pin point at science and technology; 2) using the broad-based education and promoting lifelong learning; 3) the basic education curriculums have focused on the core subjects which integrated interdisciplinary to achieve the main skills such as life and career skills, learning and innovative skills, and skills of media, information, and technology.

Keywords: Basic Education Curriculum, Republic Korea

[1] ผู้ช่วยศาตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาวิจัย

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในสังคมยุคฐานความรู้คือการเพิ่มผลิตภาพทุนมนุษย์ ที่ครอบคลุมทั้งมิติการพัฒนาร่างกาย สติปัญญา และจิตใจในการเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2553 เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสอดคล้องตามจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา (ฆนัท ธาตุทอง, 2553, หน้า 25) โดยหลักสูตรฉบับดังกล่าวได้ปรับปรุงต่อจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบเน้นมาตรฐาน (Standards-based Curriculum) มีโครงสร้างสำคัญที่ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ (Learning Areas) 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Children's Development Activities) ได้จำแนกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ไปสู่ **วิสัยทัศน์ที่มุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ** ภายในปี พ.ศ. 2561 โดยมีแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 ตามหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมไทยในการบริหารและจัดการศึกษา นอกจากนี้ ยังได้กำหนดทิศทางในการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ 2) การพัฒนาครูยุคใหม่ 3) การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และ 4) การบริหารจัดการใหม่ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมของเด็กไทยที่สำคัญคือ **"เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด"**

การปฏิรูปการศึกษานับเป็นสารัตถะสากล ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลายด้านให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ทันกับกระแสเทคโนโลยีและการแข่งขันของประเทศ **สาธารณรัฐเกาหลี** (Republic of Korea) หรือ **เกาหลีใต้** (South Korea) เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญของการศึกษาโดยบัญญัติ "Edutopia" ซึ่งมาจากคำว่า "Education" แปลว่าการศึกษาและ "Utopia" แปลว่าอุดมคติ โดยความหมายรวมหมายถึง "รัฐสวัสดิการทางการศึกษา" (Education Welfare State) ที่พึงเปิดโอกาสให้แก่พลเมืองทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มขีดความสามารถ โดยประชาชนของสาธารณรัฐเกาหลีมองการศึกษาว่าเป็น **"พันธกิจอันศักดิ์สิทธิ์"** ที่จะต้องลงมือจัดระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษามิใช่จะมีบทบาทเพียงแค่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่ปวงชนเท่านั้นหากแต่ยังเป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพชีวิตอีกด้วย

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี เนื่องจาก เป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เท่าเทียมกับประเทศตะวันตกที่พัฒนาแล้ว เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการวัดความรู้ความสามารถทางวิชาการ คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน และการแก้ไขปัญหา (Program for International Student Assessment: PISA) พบว่า วิชาคณิตศาสตร์ (546 คะแนน) และวิชาวิทยาศาสตร์ (538 คะแนน) ซึ่งอยู่ในกลุ่มคะแนนสูงสุด (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554, หน้า 111, 158) นอกจากนี้ สาธารณรัฐเกาหลียังมีแนวโน้มในการพัฒนาความเป็นพลเมืองเกาหลีในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ที่เน้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มุ่งที่ระบบการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดังเช่นการวิจัยของ วรินทร บุญยิ่ง (2553, หน้า 36-69) พบว่า สาธารณรัฐเกาหลีมีนโยบายที่เด่นชัดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน และให้แต่ละท้องถิ่นจัดทำคู่มือการดำเนินงาน หลักการ กฎเกณฑ์ และแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งกำหนดเวลาให้ทำกิจกรรมนี้ในระดับประถมศึกษาปีละประมาณ 10 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีละประมาณ 20 ชั่วโมง ทั้งนี้ได้มีการบูรณาการกับวิชาความฉลาดในการดำรงชีวิต (Life Intelligence) ในชีวิตและสังคม เพื่อให้เด็กเรียนรู้หน้าที่ต่อตนเองและสังคมที่อยู่รอบตัว ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วยังกำหนดให้เรียนรู้วิชาสังคมศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่

3 เป็นต้นไป โดย ถือว่าการสร้างชาติเริ่มที่เด็กและเยาวชน และให้ยึดหลักความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียน อีกทั้งประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์ ที่จะศึกษาจุดเน้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อเป็นแนวทางต่อการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ของประเทศไทยในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องตามจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การวิจัย เรื่องการวิเคราะห์จุดเน้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งนี้ ใช้การทบทวนที่มาของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจุดเน้นของการพัฒนาประเทศ มาเป็นกรอบแนวคิดการสังเคราะห์ระบบการศึกษาของประเทศ และจุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับเป็นแนวทางในพัฒนาการจัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาส่งเสริมเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจุดเน้นของการพัฒนาประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี ในปัจจุบัน
2. เพื่อวิเคราะห์ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี ในปัจจุบัน
3. เพื่อวิเคราะห์จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบกรณีศึกษาสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) จากนักวิจัยที่เคยมีประสบการณ์การศึกษาภาคสนามเรื่อง "การสังเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และเทคนิควิธี ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสาธารณรัฐเกาหลี" เน้นวิธีวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งขึ้น

ระยะเวลาในการศึกษา

วิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลา ระหว่างวันที่ 10 ตุลาคม 2553 ถึงวันที่ 10 มกราคม2554

แหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หลักสูตร เอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร ผลงานวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษา และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นเอกสารภาษาเกาหลีภาษาอังกฤษ และภาษาไทย โดยส่วนที่เป็นภาษาเกาหลีแปลและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญภาควิชาภาษาเกาหลี มหาวิทยาลัยนเรศวร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อความรู้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจุดเน้นของการพัฒนาประเทศของสาธารณรัฐเกาหลีในปัจจุบัน สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง พบว่า สาธารณรัฐเกาหลี เป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในทวีปเอเชีย มีภูมิอากาศที่อบอุ่นมีความหนาแน่นของประชากร 500 คน/ตร.กม. ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาราชการ มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ประชาชนนับถือศาสนาพุทธและคริสต์ ประชาชนมีรายได้ต่อคนต่อปี (Per Capita Income) ในปี ค.ศ. 2005 เท่ากับ 13,076 US$ รายได้ส่วนใหญ่ มาจากภาคอุตสาหกรรมและบริการ รวมทั้งมีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์อันยาวนานและการบ่มเพาะทางวัฒนธรรมทางสังคมของสาธารณรัฐเกาหลี และจากการถูกปกครองโดยประเทศเพื่อนบ้าน (ญี่ปุ่น) เป็นระยะเวลาที่ยาวนานทำให้เกิดความเป็น **ชาตินิยม** รวมถึงการมองโลกในยุคเปลี่ยนผ่าน ทำให้สาธารณรัฐเกาหลี ให้ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยมีการกำหนดกรอบการพัฒนาประเทศ "การมองไปสู่ภายนอก" (Outward-looking Policy) ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีการใช้ลัทธิชาตินิยมปลุกระดมมวลชนให้เร่งรัดการพัฒนาและขยันขันแข็งในการทำงานโดยรัฐสนับสนุนโดยเฉพาะในการพัฒนาการศึกษา โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนคือกระทรวง

ศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เดิมชื่อกระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) และมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการด้านการศึกษาภายใต้กรอบนโยบาย และแนวทางที่ชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนสาธารณรัฐเกาหลี สามารถการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผลและการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง ทำให้มี**จุดเน้น**การพัฒนาการศึกษาควบคู่กับความเจริญก้าวหน้าของประเทศดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองแบบใหม่ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่น

1.1 การเป็นสังคมแห่งสารสนเทศและความรู้ ทำให้วัฒนธรรมของสังคมของสาธารณรัฐเกาหลีได้เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาสู่สังคมอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ มีการพัฒนาเป็นแบบสังคมแบบสารสนเทศ ทำให้ความรู้และทัศนะในการมองโลกของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงทำให้ประชาชนเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมุ่งสู่การเป็นระบบการเรียนรู้ อาชีวศึกษาตลอดชีวิต (Vocational education over a lifetime)

1.2 ความเป็นโลกาภิวัตน์ ได้ชักนำให้ทุกคนในทุกสังคมกลายเป็นสมาชิกของสังคมโลกไปพร้อมกับการเป็นสมาชิกของสังคมแต่ละประเทศ ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้ผู้คนในโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็วและใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น จึงมีการสนับสนุนระบบการเรียนทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต (e - learning) ที่มีประสิทธิภาพสูง

1.3 การพัฒนาอุตสาหกรรม โดยใช้การศึกษาเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถเหมาะกับเทคโนโลยีของระบบอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research & Development) ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศสนับสนุนมหาวิทยาลัยมีการประดิษฐ์คิดค้นทางวิทยาศาสตร์ และภาคเอกชนเป็นผู้ใช้ผลงานวิจัย

2.ความเป็นสังคมสารสนเทศ (Information Society) ทำให้เกิดความจำเป็นต่อไปนี้คือ

2.1 พลังความรู้และปัญญาในการแสวงหาความรู้และเทคโนโลยีอย่างใหม่ ตลอดจนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาที่ทันสมัย

2.2 การขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ประชาชนเกาหลีทุกคนมีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อตามทันความรู้ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้ รัฐสวัสดิการทางศึกษา (Education Welfare State) ที่พิจารณานักเรียนรายบุคคลอย่างเท่าเทียมซึ่งเป็นการกำหนดโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนรายบุคคลนอกเหนือจากเด็กกลุ่มปกติโดยถือว่าการศึกษามิใช่เป็นเพียงสิทธิเท่านั้น แต่ยังเป็นหนทางของการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม

2.3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยที่สุดมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้อิทธิพลของสังคมสารสนเทศที่ส่งผลต่อระบบการศึกษา เช่น 1) การเพิ่มขึ้นของความรู้และข้อมูลข่าวสารทำให้จำเป็นต้องขยายระยะเวลาการเรียนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) หลักสูตรอาชีวศึกษาที่ใช้ฝึกอบรมคนรุ่นใหม่เพื่อให้ได้ทักษะสมัยใหม่ต้องขยายจากระดับมัธยมศึกษาไปสู่อุดมศึกษา 3) การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องจำเป็นต้องบูรณาการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต 4) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศแบบสื่อผสมหลายทางมาใช้ในการศึกษา ทำให้ต้องมีการ ปรับปรุงการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน เช่นการจัดการศึกษา เนื้อหาและวิธีการสอน

3. ความเป็นโลกาภิวัตน์ ต้องสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่มีการแข่งขันกันอย่างไร้พรมแดน การศึกษาจึงมีทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องมีหลายประการได้แก่ 1) มาตรฐานการศึกษาของประเทศต้องเทียบได้กับมาตรฐานโลกคุณภาพของการศึกษาต้องเทียบได้กับมาตรฐานการศึกษาโลก สถาบันการศึกษาต้องทำบทบาทในการสร้างความรู้ใหม่จากฐานข้อมูลที่เพิ่มขึ้น 2) เพื่อการดำรงอยู่ในสังคมโลกร่วมกับชาติอื่นๆ พร้อมๆ กับการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติจำเป็นต้องสร้างความ เข้าใจในวัฒนธรรมของเกาหลีอย่างลึกซึ้ง และกว้างขวางและเพื่อเป็นพื้นฐานให้เข้าใจวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ ที่สามารถอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม 3) การที่จะเป็นพลเมืองแห่งสังคมโลกได้ไม่เพียงแต่มีมุมมองแบบหลากหลายวัฒนธรรมแต่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารแบบข้ามวัฒนธรรมอีกด้วย 4) จำเป็นต้องให้มีการกระจายอำนาจ และให้อิสระแก่หน่วยงาน ทางการศึกษามากยิ่งขึ้น 5) ต้องเน้นความมีลักษณะเฉพาะตัวควบคู่กับความเป็นสากล 6) ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของชุมชนให้มากขึ้น ในประเด็น

เหล่านี้ ยังมีจุดเน้นการพัฒนาประเทศที่ว่า "คิดระดับโลก สร้างระดับท้องถิ่น" (Think Globally, Act Locally) เพื่อเป็นแนวทางของการพัฒนาไปสู่ระดับมาตรฐานโลกบนพื้นฐานของชุมชน

จากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจุดเน้นของการพัฒนาประเทศ ที่สอดคล้องกับโลกาภิวัฒน์ การใช้เทคโนโยลีเพื่อเป็นสังคมสารสนเทศ รวมทั้งการมองไปสู่โลกภายนอก ดังนั้นสาธารณรัฐเกาหลีจึงได้กำหนดนโยบายการศึกษา 10 ประการที่สอดคล้องกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทำให้กำหนดจุดเน้นของการพัฒนาประเทศดังกล่าว โดยกระทรวงศึกษาธิการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีความคิดสร้างสรรค์มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควบคู่กับการพัฒนาทางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในอนาคต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 วิสัยทัศน์การศึกษาของชาติปี ค.ศ. 2010

ที่มา : ดัดแปลง Ministry of Education Science and Technology (2009)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี ในปัจจุบัน

นโยบายการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี มีกระทรวงการศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Education Science and Technology: MEST) เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารการศึกษา รับผิดชอบในการวางนโยบายด้านกิจกรรมทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ และการศึกษาเพื่อปวงชน และ การนำานโยบายไปสูการปฏิบัติ ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลียังคงใช้รัฐธรรมนูญการศึกษา ปีค.ศ. 1948 ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเสรีภาพในการเรียนรู้ สิทธิที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้ เสรีภาพทางวิชาการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคบังคับ ได้บัญญัติไว้ว่า "การศึกษาภาคบังคับเป็นการจัดศึกษาแบบให้เปล่า" ตามมาตรา 31

วรรค 3 ในส่วนเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ปกครองได้บัญญัติไว้ว่า "ประชาชนทุกคนที่มีผู้เยาว์อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของตน ต้องรับผิดชอบให้ผู้เยาว์ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นขั้นต่ำ และจัดให้ได้รับการศึกษาอื่นตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย"

การศึกษาในระบบนั้น สาธารณรัฐเกาหลีนำมาใช้ คือ 6-3-3-4 โดยเป็นการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี เป็นการศึกษาแบบให้เปล่า 9 ปี และเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) การจัดการศึกษาต้องมีเสรีภาพทางวิชาการ ความเชี่ยวชาญพิเศษ มีความเป็นกลางทางการเมือง ความเป็นอิสระโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยจะต้องรับประกันตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย เรื่องพื้นฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบการศึกษา และการจัดการศึกษา การเงินเพื่อการศึกษา และสถานภาพของครูจะต้องกำหนดโดยกฎหมายและรัฐจะต้องส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับจำนวนวันเรียนในแต่ละปีการศึกษากำหนดให้ โรงเรียนประถม มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องมีวันเรียนไม่น้อยกว่า 220 วัน ส่วนวิทยาลัย มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู และวิทยาลัยอาชีวศึกษา จะต้องมีวันเรียนไม่น้อยกว่า 32 สัปดาห์ ต่อปี

ประเภทของโรงเรียน เพื่อให้พลเมืองทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงศาสนา เพศ หรือสถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ ในสถานศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัย มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู วิทยาลัยการศึกษา วิทยาลัยอาชีวชุมชน มหาวิทยาลัยทางอากาศและไปรษณีย์ วิทยาลัยเปิด โรงเรียนการช่าง โรงเรียนการช่างมัธยมปลาย โรงเรียนพลเมือง โรงเรียนพลเมืองมัธยมต้น โรงเรียนพิเศษ โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนอื่นๆ

สำหรับการศึกษาพิเศษจัดทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้กับเด็กที่มีความพิการทางด้านตาบอด หูหนวก ปัญญาอ่อน พิการทางร่างกายและมีความบกพร่องทางการได้ยิน สำหรับผู้ที่มีความพิการหนัก จัดให้เรียนในโรงเรียนพิเศษ กระจายตามสถาบันการศึกษาแห่งชาติ โดยมีรัฐและเอกชน ร่วมกันดูแล สำหรับผู้มีความพิการเพียงเล็กน้อย จัดให้เข้าเรียนในชั้นพิเศษที่จัดอยู่ในโรงเรียนปกติ

การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ได้มีการออกกฎหมายส่งเสริมการศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นแรงผลักดันในความพยายามขยายโอกาสสำหรับการศึกษาพิเศษและส่งเสริมคุณภาพของโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษาพิเศษนี้ นอกจากนี้ยังมีโครงการส่งเสริมให้การศึกษาพิเศษเป็นการศึกษาแบบให้เปล่าอีกด้วย

สรุป สาธารณรัฐเกาหลีนำมาใช้ คือ 6-3-3-4 เป็นการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี และเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) โดยมีจุดเน้นแรกคือการจัดการประถมศึกษาสากล และก้าวไปสู่การจัดการมัธยมศึกษาแบบอาชีวะ การศึกษาด้านเทคนิคอาชีพ ไปจนถึงการอุดมศึกษาและการวิจัย ซึ่งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ (Elite Education) ให้ความสำคัญกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษตั้งแต่ ระดับประถมศึกษาไปจนถึงมหาวิทยาลัย โดยกลั่นกรองประชากรที่จะเป็นสมองของชาติซึ่งจะช่วยพัฒนาชาติให้เข้มแข็งต่อไป โดยเกาหลีมีแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติเป็นแผนหลัก ส่งผลให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี

วิสัยทัศน์หลักสูตร

ได้กำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรดังนี้ "การส่งเสริมการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเป็นฐานสำหรับการสร้างประเทศสู่ความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว"

มาตรฐานการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นลักษณะมนุษย์ที่พึงประสงค์ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ ที่อยู่ภายใต้แนวคิดเชิงมนุษยธรรมที่มี่เป้าหมายในการพัฒนาพลเมืองทุกคนของประเทศให้เป็นผู้ที่ได้รับการสอนการเสริมสร้างบุคลิกภาพ ให้มีทักษะการใช้ชีวิตและคุณสมบัติที่จำเป็นในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย และนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาและก้าวหน้าท่ามกลางมนุษยชาติ ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ สามารถกำหนดของลักษณะมนุษย์ที่พึงประสงค์ได้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่พัฒนาบุคลิกภาพและดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานการเติบโตที่มีแบบแผน
2. ผู้ที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ด้วยแนวคิดใหม่ๆ และท้าทายบนพื้นฐานของทักษะพื้นฐาน
3. ผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างมีเกียรติบนความเข้าใจในความรู้ทางวัฒนธรรมและคุณค่าที่หลากหลาย

4. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาคมด้วยจิตสำนึกเอาใจใส่และแบ่งปันในฐานะพลเมืองที่สื่อสารกับทั่วโลก

การบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรแห่งชาติ มีคณะกรรมการการศึกษาระดับท้องถิ่นคอยกำกับดูแล

หลักสูตรสถานศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะ และปลูกฝังค่านิยมรักชาติ โดยกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางที่สร้างคนมีความรู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีจิตสำนึกเอาใจใส่และแบ่งปัน โดยจัดแบ่งเป็นหลักสูตรกลางสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 และหลักสูตรเลือกสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นชั้นปีเพื่อหลีกเลี่ยงการจัดและบริหารหลักสูตรที่ตายตัวและเพื่อให้การจัดการและบริหารหลักสูตรของแต่ละชั้นปีมีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันอย่างอิสระ ดังเช่น

1) หมวดวิชาในหลักสูตรแยกเป็นหมวดหมู่โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เป็น 4 หมวด และจัดรายวิชาบังคับเพื่อให้นักเรียนสามารถฝึกฝนขั้นพื้นฐานและหาแนวทางในอนาคตตลอดจนความถนัดของตนเองได้อย่างเพียงพอ

2) มีการกำหนด "กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์"เพื่อเพิ่มจิตสำนึกในการเอาใจใส่และการแบ่งปันให้รวมอยู่กับกิจกรรมฝึกวิจารณญาณและกิจกรรมพิเศษที่มีอยู่แล้วที่สอดคล้องกันในแต่ละเทอมโดยลดรายวิชาที่ต้องเรียนให้น้อยลง

3) มีการกำหนดมาตรฐานหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินหลักสูตรของโรงเรียน การปรับปรุงหลักสูตรและการทวนสอบมาตรฐานโดยข้อสอบกลางของประเทศ

จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน

ระดับประถมศึกษา เน้นการปลูกฝังทักษะและการฝึกฝนเบื้องต้นที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันและการเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการใช้ชีวิตขั้นพื้นฐานของนักเรียน โดยเน้นการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง การใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาด การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียน ปลูกฝังความเป็นตัวตนของตนเองในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยเน้นสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย (เคารพศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของมนุษย์ เคารพกฎหมายบ้านเมือง การตัดสินใจที่ชอบด้วยเหตุและผล เป็นต้น)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ไปสู่อนาคตที่เหมาะกับความถนัดและพรสวรรค์ของนักเรียนตลอดจนเสริมสร้างความเป็นตัวตนของตนเองในฐานะประชาคมโลก (ความเข้าใจอันดีต่อวัฒนธรรมอื่นๆ สันติภาพศึกษา มรรยาทสากล เป็นต้น)

โครงสร้างของหลักสูตรและโครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรเดิมใช้หลักสูตรแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ประกาศฉบับที่ 2009/41 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2009 ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามาตรา 23 วรรค 2 (Ministry of Education Science and Technology, 2009) โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางและการเริ่มใช้เป็นช่วงดังนี้

1) วันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2011 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

2) วันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2012 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5

3) วันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2013 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

หลักสูตรระดับประถมศึกษา หลักสูตรระดับประถมศึกษามีระยะเวลาเรียน 6 ปี จำนวน 5,824 คาบ (1 คาบเรียนมี 40 นาที) ใช้หลักสูตรพื้นฐานร่วมของชาติ (The national common basic curriculum) เป็นหลักสูตรที่ประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ กิจกรรมเลือกและกิจกรมเสริมหลักสูตรที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

1. รายวิชาต่างๆ แบ่งออกเป็น 10 รายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาเกาหลี วิชาจริยศึกษา วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะปฏิบัติ ได้แก่ เทคโนโลยี และคหกรรมศาสตร์ วิชาพลศึกษา วิชาดนตรี วิชาวิจิตรศิลป์ และวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีการบูรณาการในรายวิชาต่างๆ ที่เหลือ 6 วิชา คือ วิชาภาษาเกาหลี วิชาคณิตศาสตร์ วิชาชีวิตที่มีระเบียบวินัย (Disciplined Life) วิชาชีวิตที่ฉลาด (Intelligent Life) วิชาชีวิตที่เป็นสุข (Pleasant Life) และวิชาเราเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (We are the first Graders.)

2. กิจกรรมเลือก ประกอบด้วยกิจกรรมเลือกรายวิชา (Subject matter optional activities) และกิจกรรมเลือกเชิงสร้างสรรค์ (Creative optional activities)

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย กิจกรรมสภานักเรียน (Student government activities) กิจกรรมการปรับตัว (Adaptive activities) กิจกรรมการพัฒนาตนเอง (Self-development activities) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (Social service activities) และกิจกรรมงานวันสำคัญ (Event activities)

หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระยะเวลาเรียน 3 ปี จำนวน 3,386 คาบ (1 คาบเรียนมี 45 นาที) ประกอบด้วยรายวิชาเรียนและกิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

1. รายวิชาเรียน ประกอบด้วย วิชาภาษาเกาหลี วิชาสังคมศึกษา (รวมประวัติศาสตร์/จริยธรรม) วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์เน้นการทดลอง และการตั้งสมมติฐาน วิชาพลศึกษา วิชาศิลปะ (ดนตรี/จิตรกรรม) วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาเลือก ซึ่งประกอบด้วย วิชาภาษาจีนโบราณวิชาสารสนเทศ วิชาสิ่งแวดล้อม วิชาภาษาต่างประเทศเพื่อการดำเนินชีวิต (ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษารัสเซีย ภาษาอาหรับ) วิชาพลานามัย วิชาแนวทางการเรียนและอาชีพ (Career education) เป็นต้น

2. กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย กิจกรรมเสรี กิจกรรมชมรม กิจกรรมสาธารณ-ประโยชน์ กิจกรรมแนวทางการดำเนินชีวิต

หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีระยะเวลาเรียน 3 ปี จำนวน 3,468 คาบ (1 คาบเรียนมี 50 นาที) แบ่งเป็นรายวิชาเรียนและกิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ วิชาเอก ประกอบด้วย วิชาสายสามัญ และวิชาสายอาชีพ ดังนี้

1. สายสามัญ ประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมศึกษา (รวมวิชาประวัติศาสตร์/จริยธรรม) วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาเกาหลี วิชาพลศึกษา วิชาศิลปะ (ดนตรี/จิตรกรรม) วิชาเทคโนโลยี วิชาภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่ 2 วิชาอักษรจีนโบราณ/วัฒนธรรม

2. สายอาชีพ ประกอบด้วย สายวิชาชีพ เช่น อุตสาหกรรมการเกษตร โรงงาน การสื่อสารเพื่อการค้า ประมง-นาวี คหกรรม โดยเรียนวิชาพื้นฐานคือ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาพลศึกษา วิชาศิลปะ วิชาภาษาต่างประเทศ และวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3. กิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย กิจกรรมอิสระ กิจกรรมชมรม กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมเพื่อเส้นทางในอนาคต

แนวการจัดการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะ และปลูกฝังค่านิยมรักชาติ

การวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลไม่มีการวัดผลระดับชาติ แต่มีการวัดและประเมินผลโดยครู ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนมีการประเมินความเหมาะสม ความมีตรรกะ และประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน มีการวิเคราะห์ปัญหา และนำไปใช้ในการปรับหลักสูตรของปีถัดไป

2. การวัดและประเมินผลในโรงเรียน พิจารณาประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การวัดผลถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนทุกคนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2.2 โรงเรียนจัดการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนด้วยเครื่องมือและวิธีที่หลากหลาย ใช้ปริมาณการบรรลุผลของนักเรียนเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

2.3 การวัดผลรายวิชาควรเป็นแบบอัตนัยหรือเขียนบรรยายหรือวิเคราะห์มากกว่าแบบปรนัย

2.4 การวัดผลของการทดลองและการฝึกทักษะ ต้องเป็นการวัดเชิงตรรกะ พิจารณาจากลักษณะของรายวิชา

2.5 การวัดผลรายวิชาที่เน้นการตัดสินใจ การนำไปใช้และความคิดสร้างสรรค์ ต้องอยู่บนมาตรฐานความมีตรรกะ

2.6 โรงเรียนและครูควรวัดผลเนื้อหาและการนำไปใช้ของสิ่งที่เรียนในโรงเรียน ควรระวังการวัดผลสิ่งที่นักเรียนไม่ได้เรียนรู้ในโรงเรียนโดยตรง

2.7 การวัดผลกิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ โรงเรียนเป็นผู้กำหนดสิ่งที่ต้องการวัดตามลักษณะเนื้อหาของกิจกรรม

อภิปรายผลการศึกษา

สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจุดเน้นของการพัฒนาสาธารณรัฐเกาหลี ในปัจจุบันสู่ความสำเร็จของการพัฒนาทางการศึกษา พบว่า กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของสาธารณรัฐเกาหลี เดิมชื่อกระทรวงศึกษาธิการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากช่วงปลายศตวรรษที่ 20 โดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์อันเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคต (Human education preparing for the future) แต่เมื่อสภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองเปลี่ยนไปจึงมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อวางทิศทางสำหรับศตวรรษที่ 21 สาธารณรัฐเกาหลีจึงประกาศนโยบายและแผนการศึกษา ปี ค.ศ. 2010 โดยมีวิสัยทัศน์ว่า "การส่งเสริมการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในฐานะเป็นฐานสำหรับการสร้างประเทศสู่ความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว" (Promoting education, science and technology as a building block to grow into an advanced country) ซึ่งแสดงถึงความปรารถนาอย่างชัดเจน ที่จะก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยอาศัยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีเป็นฐาน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ ฉันทนา จันทร์บรรจง (2554, หน้า 28) ได้ศึกษาประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้ของประเทศนิวซีแลนด์ ได้เน้นการค้าแบบเสรีและการสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้ แต่เนื่องมาจากปัญหาเรื่องการย้ายออกจากนิวซีแลนด์ของผู้มีความรู้สูง (Brain drain) ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 และการย้ายออกแบบถาวรของเยาวชนที่มีการศึกษาดี เพื่อไปอาศัยอยู่ในประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ หรือสหรัฐอเมริกา รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีในนิวซีแลนด์แบบที่เรียกว่า "Kiwi lifestyle" และปัจจัยต่างๆ ด้านครอบครัว เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ย้ายออกไปบางคนย้ายกลับมานิวซีแลนด์อีก ขณะเดียวกันก็มีการย้ายมาอาศัยอยู่ในนิวซีแลนด์แบบถาวรของนักวิชาชีพชั้นสูงจากประเทศที่ยากจนกว่าในทวีปเอเชีย และประเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาแล้วในยุโรป ซึ่งถือว่าเป็นการได้คนระดับมันสมองเพิ่มขึ้น ดังนั้นนโยบายการรับผู้อพยพเข้าประเทศของนิวซีแลนด์จึงค่อนข้างเปิดกว้าง และมีเป้าหมายที่จะเพิ่มประชากรร้อยละ 1 ต่อปี เช่น ในปี ค.ศ. 2008-2009 กำหนดเป้าหมายไว้จำนวน 45,000 คน ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญการใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการพัฒนาประเทศ

การวิเคราะห์ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า เป็น ระบบการศึกษาที่มีฐานกว้าง (Broad-based Education) คือพลเมืองทุกคนมีสิทธิ์ได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน เด็กทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาระดับประถม มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และมหาวิทยาลัย ตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย คือ 6-3-3-4 โดยเป็นการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี และแผนแห่งชาติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ฉบับที่ 2 ได้กล่าว ถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเป็นระบบ เช่น การเป็นสังคมของผู้สูงอายุ และความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมที่พัฒนาบนฐานของอุตสาหกรรมแบบสร้างสรรค์ (Creative industries) ซึ่งประกอบด้วยงานหลัก เช่น การวิจัยและพัฒนา การพิมพ์ การผลิตซอฟท์แวร์ การโทรทัศน์และวิทยุ การออกแบบ การดนตรี การโฆษณา สถาปัตยกรรม และการแฟชั่น โดยกำหนดในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับมัธยมต้น มัธยมปลาย วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ในทิศทางเดียวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สอดคล้องกับประเทศสิงคโปร์ที่มีระบบการศึกษาเน้นฐานกว้าง (Broad-based Education) เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ส่วนระบบการศึกษาของนิวซีแลนด์ (ฉันทนา จันทร์บรรจง, 2554, หน้า 18) ที่แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาระดับโรงเรียน และการอุดมศึกษา ระดับปฐมวัยจัดให้เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ มีทั้งการศึกษาที่ครูเป็นผู้นำและพ่อแม่เป็นผู้นำ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาและการดูแลเด็ก โรงเรียนอนุบาล การศึกษาและดูแลในครอบครัว ศูนย์การเล่นและกลุ่มการเล่น ระดับโรงเรียน เป็นการศึกษาที่จัดให้ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 13 เป็นภาคบังคับแบบให้เปล่าจนถึงอายุ 16 ปี แบ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ และโฮมสกูล ส่วนระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น มหาวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีและโพลีเทคนิค วิทยาลัยวิชาการศึกษา และสถาบันฝึกอบรมการอาชีพของเอกชน การบริหารการศึกษาของนิวซีแลนด์ เป็นแบบกระจายอำนาจ

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่พัฒนานโยบายเชิงยุทธศาสตร์ สนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า มีจุดเน้นเพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีสร้างสรรค์ โดยการปลูกฝังคุณธรรมอย่างเป็นระบบ และเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้นโรงเรียนมีการลดรายวิชาที่ไม่สำคัญ และบูรณาการการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้าไปในทุกรายวิชา เช่นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 3 เน้นปลูกฝังความเป็นระเบียบในสังคม กฎจราจร และจิตสำนึกการอยู่ร่วมกันในชุมชน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย (เคารพศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของมนุษย์ เคารพกฎหมายบ้านเมือง การตัดสินใจที่ชอบด้วยเหตุและผล เป็นต้น) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นสิทธิและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองของโลก (ความ เข้าใจอันดีต่อวัฒนธรรมอื่นๆ สันติภาพศึกษา มรรยาทสากล เป็นต้น) มีการประเมินผลที่เป็นระบบ เชื่อมโยงสู่การเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย อีกทั้งกิจกรรมในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่ต้องสนับสนุนกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่สังคม การพัฒนาคนที่สมบูรณ์ทุกด้าน มีความสามารถเชิงสร้างสรรค์บนฐานความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น สามารถประกอบอาชีพบนฐานความรู้ทางวิชาการที่กว้างขวางและทักษะที่หลากหลาย เข้าใจวัฒนธรรมของชาติ อุทิศตนเพื่อพัฒนาประเทศและเป็นพลเมืองดีของสังคมประชาธิปไตย ทั้งนี้มียุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ การอ่าน และหน้าที่พลเมือง ผลการศึกษาเปรียบเทียบโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) (Education at a Glance, 2005 อ้างใน ฉันทนา จันทร์บรรจง, 2545, หน้า 237) พบว่า เด็กสาธารณรัฐเกาหลีใช้เวลาเรียนในโรงเรียนน้อยกว่าในอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน และใกล้เคียงกับเด็กญี่ปุ่น และฟินแลนด์ ทั้งนี้ฟินแลนด์เป็นประเทศที่เด็กมีผลการทดสอบความรู้ความสามารถทางวิชาการ (Program for International Student Assessment: PISA) อยู่ในอันดับที่ 1 ทั้งในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในปี ค.ศ. 2000, 2003 และ 2006 โดยที่จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลีมีความสอดคล้องในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) รวบรวมโดย เจมส์ เบลลันกา (James Bellanca) และ รอน แบรนด์ (Ron Brandt) (2010, p 11) โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพ มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ สามารถทำงานและใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 นอกจากการมีความรู้ในวิชาหลัก (Core subjects) แล้วนอกจากนี้ยังได้เน้นความรู้ในสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และต้องมีความรู้รอบตัวอื่นๆ ด้วย เช่น เศรษฐกิจ การเงิน การประกอบธุรกิจ หน้าที่พลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น มีทักษะชีวิต/ทักษะอาชีพ (Life and Career Skills) ซึ่งต้องมีทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะทางสังคม การมองโลกในแง่ดี การควบคุมอารมณ์ ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น มีภาวะผู้นำ รู้จักการให้ทำดีโดยไม่หวังผลตอบแทน มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ (Learning and Innovation Skills) มั่นฝึกฝน พัฒนาตัวเอง เรียนให้เกิดทักษะ เรียนโดยการปฏิบัติ (learning by doing) การคิดวิเคราะห์ เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการสื่อสาร และทักษะแห่งความร่วมมือ ที่สำคัญคือทักษะด้านสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยี ซึ่งจะเห็นได้จากวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร แนวการบริหารจัดการหลักสูตร จุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้สำหรับผู้จบหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและโครงสร้างเวลาเรียน สาระการเรียนรู้/รายวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร มาตรฐานและแนวทางการเรียนรู้สำหรับแต่ละระดับการศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับประเทศไทย

1. เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กไทย ควรปลูกมีการฝังอย่างเป็นระบบและบูรณาการในทุกรายวิชา โดยคำนึงถึงเน้นสิทธิและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองของประเทศชาติและพลเมืองโลก

2. สถานศึกษาควรจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน สังคม ในการบริหารสถานศึกษาลักษณะ self-managing school

ที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative) ใช้มาตรฐานสากลยกระดับคุณภาพทางการศึกษา

3. การนำเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยมาใช้ รวมทั้งการพัฒสื่อการสอนที่เหมาะสมและน่าสนใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเก็บข้อมูลในภาคสนามโดยตรง ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งกำหนดระยะเวลาที่เพียงพอเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ฆนัท ธาตุทอง (2553). การ*พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.

ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2545*). "วิธีวิทยาการวิจัย: การศึกษาเปรียบเทียบเพื่อการแก้ปัญหาของระบบการศึกษา."* ใน ธีระ รุญเจริญ และคณะ. *การบริหารเพื่อการ*

_____. (2554). *การวิเคราะห์จุดเน้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศนิวซีแลนด์.*กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค).

วรินทร บุญยิ่ง (2553). *รายงานการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของสาธารณรัฐเกาหลี.* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สกสค.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554). *ผลการประเมิน PISA 2009 การอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์.* กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.

Bellanca, James A. | Brandt, Ronald S. (2010). *21st century skills : rethinking how students learn Bloomington,* IN : Solution Tree Press.

Ministry of Education Science and Technology. (2009). *Education in Korea.* Seoul: MEST.

_____. (2009). *Major Policies and Plans for 2010.* Seoul: MEST.